

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра економічної теорії та конкурентної політики

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ДТЕУ

(пост. п. 5 від «29» 08 2023 р.)

Ректор

Анатолій МАЗАРАКІ

**ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА /
INSTITUTIONAL ECONOMY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

**освітній
ступінь**

доктор філософії

/ PhD

галузь знань

**05 Соціальні
поведінкові науки**

**та / Social and behavioral
sciences**

спеціальність

051 Економіка

/ Economics

Київ 2023

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автор: Т.С. Ожелевська, кандидат економічних наук, доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економічної теорії та конкурентної політики 12.06.2023 р., протокол № 15.

Рецензенти: Блакита Г.В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів підприємства, гарант освітньо-наукової програми третього рівня вищої освіти «Економіка»;
Ніколаєць К.М., доктор історичних наук, професор, професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики ДТЕУ;
Барташ Т.О., директор ТОВ «Будівельне монтажне управління №5».

**ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА /
INSTITUTIONAL ECONOMY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА/
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	доктор філософії	/	PhD
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioral sciences
спеціальність	051 Економіка	/	Economics

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю*
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	практичні заняття/ МК	самостійна робота аспірантів	
Тема 1. Методологічні основи інституціонального аналізу: стара, нова школи та мейнстрим	10	2	-	8	ЕК; Т; ВАДР
Тема 2. Загальна теорія інститутів.	10	2	-	8	ЕК; Е; Т
Тема 3. Теорія трансакційних витрат та теорія прав власності.	11	2	2	7	Е; ДГ; Т; П; М; Д
Тема 4. Теорія контрактів. Теорія фірми.	11	2	2	7	Т;Е; ТЗ; П; М; Д
Тема 5.Інституціональна теорія держави.	11	2	2	7	Д; ТЗ;Т
Тема 6. Розвиток економічних інститутів та інституційні пастки.	11	2	2	7	Т; ВАДР; ДГ; П; М; Д; ТЗ
Тема 7. Соціальний капітал як фактор економічного розвитку суспільства	11	2	2	7	Т; Д; ДГ; П; М
Тема 8. Інституціональна трансформація економіки України.	15	2	2	11	Т; ВАДР; Д
РАЗОМ	90 / 3	16	12	62	
<i>Підсумковий контроль - залік</i>					

* **Скорочення:** Т – тестування; ДГ – ділова гра; ЕК – експрес-контроль; П – презентація; Д – дискусія; М – модерація; Е – есе; ТЗ – тренінгові завдання; ВАДР – виконання аналітичних та дослідницьких робіт.

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ *

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
<p>Знати: основні принципи мейнстриму і інституціоналізму; основні відмінності неокласичної та інституційної економічної теорії; основні школи інституціонального аналізу; інструменти методології інституціональної економічної теорії; модель «інституціональної людини»; зміст основних сучасних інституціональних концепцій.</p> <p>Вміти: застосовувати системний науковий світогляд, який зокрема базується на знанні методології інституціонального аналізу, у науково-дослідній роботі; досліджувати, узагальнювати, систематизувати основні соціально-економічні концепції та теорії, формулювати та обґрунтовувати наукові підходи до вирішення актуальних питань економічного розвитку, запроваджуючи навички «вбудовування» елементів інституціонального аналізу в суміжні економічні дисципліни; досягати наукових результатів, що переосмислюють наявні та</p>	<p>Тема 1. Методологічні основи інституціонального аналізу: стара, нова школи та мейнстрим <i>План лекції-візуалізації:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Традиційний інституціоналізм: соціально-психологічні, юридичні, статистичні підходи. Методологія інституціонального аналізу. Розвиток нового інституціоналізму (неоінституціоналізму). Економічний підхід до інших суспільних дисциплін: теорія суспільного вибору, теорія права, «нова економічна історія». <p><i>Експрес-контроль в кінці лекції.</i></p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p><i>Основний:</i> 1 [с.8-35], 2 [с.13-48], 3 [с.16-38]. <i>Додатковий:</i> 6 [с.122-128], 11 с. [106-128; 174-196], 13 [с.98-104], 22[с. 8-31], 23 [с. 493-497]. <i>Інтернет-джерела:</i> 30.</p>	2
	<p>Самостійна робота аспірантів:</p> <ol style="list-style-type: none"> Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=163a темою «Методологічні основи інституціонального аналізу: стара, нова школи та мейнстрим». Виконати індивідуальне завдання: <i>написати аналітично-пошукову роботу на тему «Інституціональний аналіз наукових публікацій за темою моєї дисертаційної роботи».</i> 	8

* *Інтерактивні методи навчання зазначені курсивом.*

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
створюють нові цілісні знання відповідно до актуальних проблем економічного розвитку, використовуючи новітні методи наукового дослідження, що використовуються інституціональною економікою.	Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.8-35], 2 [с.13-48], 3 [с.16-38]. <i>Додатковий:</i> 6 [с.122-128], 11 [с.106-128; 174-196], 13 [с.98-104], 22[с. 8-31], 23 [с. 493-497]. <i>Інтернет-джерела:</i> 30.	
Знати: теоретичні підходи до визначення поняття «інститут» та «інституція»; відмінності та ієрархія правил; сутність та види норм; зміст категорій «рутина», «правило», «ментальна модель поведінки». Вміти: відрізнити інституціональний підхід від інших підходів в економічному аналізі при застосуванні критичного аналізу фактів та синтезу нових наукових ідей на основі логічних аргументів; застосовувати знання інститутів для осмислення економічної дійсності і вибору правильних дій в реальних життєвих ситуаціях; визначати ситуації, у яких є потреба у створенні інституту; визначати причини існування неефективного інституту; визначати ефективність інституту; застосовувати методологію інституціональної економічної	<p style="text-align: center;">Тема 2. Загальна теорія інститутів. <i>План лекції-візуалізації:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рутини, норми та правила. 2. Інститут: сутність, причини виникнення, функції. 3. Види інститутів та їх ієрархія. 4. Інституційні системи взаємодії людей за К. Поланьї. <p style="text-align: center;"><i>Експрес-контроль в кінці лекції.</i></p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p><i>Основний:</i> 1 [с.35-53], 2 [с.49-73], 3 [с.7-16]. <i>Додатковий:</i> 5 [с.13-36], 7 [с.26-34]. <i>Інтернет-джерела:</i> 30.</p>	2
	Самостійна робота аспірантів: <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=34 за темою «Загальна теорія інститутів». 2. Виконати індивідуальне завдання: <i>написати есе на тему "Проблеми дефініцій інституту та інституції вітчизняною та іншими економічними школами".</i> 	8

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
науки для аналізу й оцінювання поведінки економічних суб'єктів.	Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.35-53], 2 [с.49-73], 3 [с.7-16]. <i>Додатковий:</i> 5 [с.13-36], 7 [с.26-34]. <i>Інтернет-джерела:</i> 30.	
<p>Знати: основи теорії прав власності та альтернативних режимів використання обмежених економічних ресурсів; усвідомлювати принципи ефективного розподілу прав власності; сутність та види трансакційних витрат.</p> <p>Вміти: узгоджувати цілі окремого економічного суб'єкта із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку, в тому числі у глобальному вимірі, використовуючи інституціональну теорію власності та трансакційні витрати; конструктивно комунікувати з колегами, партнерами, широкою науковою спільнотою; визначати оптимальні підходи до специфікації прав власності; обраховувати та мінімізувати трансакційні витрати у підприємницькій діяльності; використовувати підходи теорій прав власності та невизначеності для розв'язання конкретних практичних завдань; володіти технікою розв'язання проблеми специфікації прав власності з</p>	<p>Тема 3. Теорія трансакційних витрат та теорія прав власності. <i>План лекції-візуалізації:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорії прав власності. 2. Альтернативні режими прав власності. 3. Трансакція та її види. 4. Трансакційні витрати та їх систематизація. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.53-74], 2 [с.74-119], 3 [с.61-102]. <i>Додатковий:</i> 5 [с.37-52; 85-98], 26 [с. 1557–1575]. <i>Інтернет-джерела:</i> 30.</p>	2
	<p>Самостійна робота аспірантів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=34 за темою «Теорія трансакційних витрат та теорія прав власності». 2. Самостійно опрацювати питання: <ol style="list-style-type: none"> 1) Обмеження та «розмивання» прав власності. 2) Властивості ефективних прав власності. 3. Підготуватися до дискусії на тему: «Захист права інтелектуальної власності в мережі Інтернет». 4. Підготувати презентацію у Power Point на тему: «Парадокс бідності народів країн з природними багатствами». 5. Виконати індивідуального завдання: <i>написати есе на тему «Проблема</i> 	7

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
метою мінімізації трансакційних витрат.	<p><i>мінімізації трансакційних витрат у темі моєї дисертаційної роботи».</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.53-74], 2 [с.74-119], 3 [с.61-102].<i>Додатковий:</i> 5 [с.37-52; 85-98], 26[с. 1557–1575]. <i>Інтернет-джерела:</i> 30.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p><i>Дискусія щодо захисту права інтелектуальної власності в мережі Інтернет.</i></p> <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темою: «Парадокс бідності народів країн з природними багатствами».</i></p> <p><i>Ділові ігри:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. «Іригаційні системи Непалу»</i> <i>2. «Конфлікт скотаря та землероба».</i> 	2
<p>Знати: принципи організації сучасних економічних систем мікрорівня з урахуванням теорій контрактів та теорій фірми; інституціональні теорії фірми; типології контрактів, переваги та недоліки кожного типу; аналізувати інформацію про стан інститутів та робити висновки щодо стану релевантних інституціональних аспектів організацій; особливості різних форм контрактних стосунків, що виникають у наслідку ринкових взаємодій.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 4. Теорія контрактів. Теорія фірми.</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції-візуалізації:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Контракт: суть, складові і структура. Типи контрактів. 2. Економічні теорії контрактів. 3. Сутність економічної організації, її відмінність від інституту. 4. Інституціональні підходи до аналізу економічної природи фірми. 5. Типологія фірм. Переваги та недоліки кожного типу. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p><i>Основний:</i> 1 [с.96-113], 2 [с.120-142; 168-196], 3 [с.110-124; 171-188]. <i>Додатковий:</i> 9, 20 [Lecture 4], 24, 25[с. 9-62]. <i>Інтернет-джерела:</i> 30.</p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
<p>Вміти: формувати систему знань щодо стану, особливостей, тенденцій і перспектив розвитку сучасних економічних систем мікрорівня з урахуванням теорій контрактів та теорій фірми; діяти у складних та непередбачуваних ситуаціях, використовувати підходи теорії прав власності, невизначеності та контрактів для кількісного оцінювання трансакційних витрат; аналізувати інформацію про стан інститутів та робити висновки щодо стану релевантних інституціональних аспектів організацій; особливості різних форм контрактних стосунків, що виникають у наслідку ринкових взаємодій; володіти технікою застосування методології й дослідницького інструментарію інституціональної економічної науки для аналізу й оцінювання поведінки економічних суб'єктів.</p>	<p>Самостійна робота аспірантів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=34 за темою «Теорія контрактів. Теорія фірми». 2. Самостійно опрацювати питання: <ol style="list-style-type: none"> 1) Внесок Нобелівських лауреатів 2016 року О. Харта і Б. Хольмстрьома у теорію контрактів. 2) Внесок Нобелівських лауреатів 2009 року О. Вільямсона та Е. Остром у теорію фірми. 3. Підготувати презентацію у Power Point на тему: «Роль специфічності активів у виборі типу контрактації». 4. Виконати індивідуальне завдання: <i>написати есе на тему "Проблеми запобігання опортуністичній поведінці у темі моєї дисертації"</i>. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.96-113], 2 [с.120-142; 168-196], 3 [с.110-124; 171-188]. <i>Додатковий:</i> 9, 20 [Lecture 4], 24, 25[с. 9-62]. <i>Інтернет-джерела:</i> 30.</p>	7
	<p>Практичне заняття</p> <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темою: «Роль специфічності активів у виборі типу контрактації».</i></p> <p><i>Виконання тренінгових завдань по визначенню типу контракту у різних ринкових ситуаціях та знаходження видів морального ризику та вимагання й способів їх запобігання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) «Кастинг на роль головного герою серіалу «Переможець»»; 2) «Здача квартири в оренду». 	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
<p>Знати: принципи організації сучасних економічних систем макрорівня з урахуванням інституціональної теорії держави, модель М. Олсона; основні методи інституціональної політики держави; методи та підходи інституціональної науки для аналізу функціонування економічної системи, інституціональних закономірностей та принципів функціонування сучасної економіки.</p> <p>Вміти: формувати систему знань щодо стану, особливостей, тенденцій і перспектив розвитку сучасних економічних систем макрорівня з урахуванням інституціональної теорії держави; детермінувати цільові орієнтири ефективного інституціонального розвитку економічних систем (мікро-, мезо-, макро- та мегарівня); застосовувати комплексний системний підхід при проведенні аналізу, оцінюванні та формулюванні обґрунтованих висновків, пропозицій щодо розробки та реалізації економічної політики держави з використанням сучасних інституціональних інструментів впливу на</p>	<p align="center">Тема 5. Інституціональна теорія держави. <i>План лекції-візуалізації:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Теорія колективних дій та її розширення.</i> 2. <i>Інституціональні моделі держави.</i> 3. <i>Мінімальні та максимальні межі участі держави в ринковій економіці.</i> 4. <i>Інституціональна різноманітність економічних систем.</i> 5. <i>Провали держави.</i> 6. <i>«Провали» держави тоталітарного режиму путіна.</i> <p align="center">Список рекомендованих джерел:</p> <p><i>Основний:</i> 1 [с.113-116], 2 [с.197-231], 3 [с.149-171]. <i>Додатковий:</i> 4 [с.293-356], 5 [с.53-70], 11 [с.185-187], 12 [с.51-100], 16 [с.6-23], 17 [с.93-105], 19 [с.127-139], 20 [Lectures 5-7], 27. <i>Інтернет-джерела:</i> 29, 30.</p>	2
	<p>Самостійна робота аспірантів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=34 за темою «Інституціональна теорія держави». 2. Самостійно опрацювати питання: <ul style="list-style-type: none"> – Функції держави. – Проблема принципала-агента в діяльності держави. 3. Підготуватися до дискусії на тему: «Російсько-українська війна категоріями інституціональної економіки». <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p><i>Основний:</i> 1 [с.113-116], 2 [с.197-231], 3 [с.149-171]. <i>Додатковий:</i> 4 [с.293-356], 5 [с.53-70], 11 [с.185-187], 12 [с.51-100], 16</p>	7

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
<p>макросистему держави; використовувати інституціональний підхід для оцінювання характеру держави та забезпечення її ефективного функціонування; володіти технікою оцінювання ефективності державної політики на основі аналізу інститутів та прогнозувати її результативність, робити обґрунтовані пропозиції до підвищення її ефективності.</p>	<p>[с.6-23], 17 [с.93-105], 19 [с.127-139], 20 [Lectures 5-7], 27. <i>Інтернет-джерела</i>: 29, 30.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p><i>Виконання тренінгового завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти порівняльну таблицю двох ідеальних моделей держави. 2. Визначення та компаративний аналіз моделі держави України та російської федерації напередодні російсько-української війни. <p><i>Дискусія на тему: «Російсько-українська війна категоріями інституціональної економіки».</i></p>	2
<p>Знати: принципи інституціонального проєктування та підходи до моделювання складних економічних процесів, прогнозування їх розвитку в умовах динамічних соціо-економічних перетворень; підхід Д. Норта до опису інституційних змін; сутність та види інституціональних змін; причини виникнення «інституціональних пасток» та способи їх корегування; інституційні чинники корупції.</p> <p>Вміти: застосовувати наукові знання і методики теорії інституціональних змін з метою удосконалення господарського механізму сучасних економічних систем</p>	<p style="text-align: center;">Тема 6. Розвиток економічних інститутів та інституційні пастки.</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції-візуалізації:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інституціональні зміни та їх класифікація. 2. Теорія еволюційних і революційних змін інститутів. 3. Залежність інституційних змін від шляху розвитку. 4. Інституціональні пастки: сутність, причини виникнення, ознаки та їх подолання. 5. Альтернативні стратегії оптимізації державного регулювання економіки та критерії їх відмінностей. 6. Інституціональне проєктування: сутність, принципи. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p><i>Основний:</i> 1 [с.79-94], 2 [с.232-270], 3 [с.206-215].</p> <p><i>Додатковий:</i> 4 [с.53-95; 267-292], 5 [с.109-139], 11 [с.189-191], 16 [с.48-61], 18 [с.31-72; 191-220], 20 [Lecture 8], 21[с. 365-389].</p> <p><i>Інтернет-джерела:</i> 30, 35.</p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
<p>(мікро-, мезо-, макро- та мегарівня); визначати ключові детермінанти економічного розвитку, оцінювати їх вплив на стратегії поведінки економічних суб'єктів та зміну економічної системи в цілому використовуючи принципи інституціонального проектування; адаптувати іноземний досвід до потреб окремого підприємства, галузі, національної економіки в умовах глобалізації з урахуванням можливих наслідків від імпорту інститутів; застосовувати інституціональні підходи та інструментарій для дослідження мікро-, мезо-, макро- та мегаекономічних систем.</p>	<p>Самостійна робота аспірантів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=34 за темою «Розвиток економічних інститутів та інституційні пастки». 2. Виконати індивідуальне завдання: <i>написати аналітичну роботу на тему "Проблема виникнення інституційної пастки у темі моєї дисертаційної роботи"</i>. 3. Підготувати презентацію у Power Point на тему: «Конкуренція інститутів». <p>Підготуватися до дискусії на тему «Дискусія щодо змін національних і глобальних економічних інститутів під впливом російсько-української війни».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с.79-94], 2 [с.232-270], 3 [с.206-215]. <i>Додатковий:</i> 4 [с.53-95; 267-292], 5 [с.109-139], 11 [с.189-191], 16 [с.48-61], 18 [с.31-72; 191-220], 20 [Lecture 8], 21[с. 365-389]. <i>Інтернет-джерела:</i> 30, 35.</p>	7
	<p>Практичне заняття</p> <p><i>Ділова гра на тему «Інституційні чинники корупції».</i></p> <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темою: «Конкуренція інститутів».</i></p> <p><i>Тренінгове завдання: визначити інституціональні пастки у розвитку російської федерації, які призвели до російсько-української війни.</i></p> <p><i>Дискусія щодо змін національних і глобальних економічних інститутів під впливом російсько-української війни.</i></p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
<p>Знати: поняття соціального капіталу та його видів; соціальний капітал Р. Патнема та М. Олсона; поняття соціокультурного коду; методики виміру соціокультурних факторів Г. Хофстеде та Р. Інглхарта; теорію культурної трансмісії; феномен соціального склерозу М. Олсона; фактори зміни соціокультурного коду країни.</p> <p>Вміти: виявляти, формулювати і пропонувати інноваційні вирішення економічних проблем з урахуванням впливу культури на економічне розвиток сучасних економічних систем (мікро-, мезо-, макро- та мегарівня); проводити наукові дослідження, визначати нові підходи, напрями, шляхи вирішення складних економічних завдань шляхом коригування соціокультурного коду країни.</p>	<p>Тема 7. Соціальний капітал як фактор економічного розвитку суспільства</p> <p><i>План лекції-візуалізації:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємозв'язок соціального капіталу та інститутів. 2. Соціокультурний код в економічному аналізі. 3. Можливості зміни соціокультурного коду країни та механізми впливу на нього. 4. Соціокультурні характеристики України та їх вплив на економічний розвиток країни. 5. Інституціональні основи створення держави довіри. <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p><i>Основний:</i> 3 [с.188-202].</p> <p><i>Додатковий:</i> 8 [с.65-75], 14 [с.24-34], 16 [с.23-28], 20 [Lecture 11-13].</p> <p><i>Інтернет-джерела:</i> 30-35.</p>	2
	<p>Самостійна робота аспірантів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=34 за темою «Соціальний капітал як фактор економічного розвитку суспільства». 2. Підготувати презентацію у Power Point на тему: «Вплив рівня довіри на економічне зростання країни». 3. Підготувати до дискусій за темами: <ol style="list-style-type: none"> 1) Застосування феномену соціального склерозу М. Олсона до аналізу російського соціального капіталу. 2) Місія університету: формування людського та культурного капіталу. 	7

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
	<p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 3 [с.188-202], <i>Додатковий:</i> 8 [с.65-75], 14 [с.24-34], 16 [с.23-28], 20 [Lecture 11-13]. <i>Інтернет-джерела:</i> 30-35.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p><i>Дискусія щодо застосування феномену соціального склерозу М. Олсона до аналізу російського соціального капіталу.</i></p> <p><i>Дискусія щодо місії університетів у формуванні людського та культурного капіталу.</i></p> <p><i>Ділова гра: «Вплив культури та освіти на траєкторію інституційних змін».</i></p> <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темою: «Вплив рівня довіри на економічне зростання країни».</i></p>	2
<p>Знати: Інституціональні компоненти економічного зростання в Україні; головні тенденції та показники інституціональної трансформації вітчизняної економіки.</p> <p>Вміти: працювати з відкритими джерелами інформації та виявляти, формулювати і пропонувати інноваційні вирішення щодо інституціональної трансформації економіки України; аналізувати інституціональні зміни в Україні та визначати їх доцільність та наслідки; прогнозувати соціально-</p>	<p style="text-align: center;">Тема 8. Інституціональна трансформація економіки України.</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції-візуалізації:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Тіньова економіка як інституціональна пастка на шляху економічної модернізації економіки України.</i> <i>2. Особливості інституціональних перетворень в Україні.</i> <i>3. Інституціональні компоненти економічного зростання в Україні.</i> <i>4. Проблема ефективних неформальних інститутів.</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p><i>Основний:</i> 3 [с.215-219].</p> <p><i>Додатковий:</i> 7 [с.26-34], 10 [с.22-46], 15 [с.24-44], 16 [с.62-67], 18 [с.100-140].</p> <p><i>Інтернет-джерела:</i> 28, 30.</p>	2

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час аспіранта, год.
<p>економічні ситуації на різних рівнях поведінки економічних суб'єктів; пояснювати процеси, що відбуваються в сучасній економіці України та прогнозувати їх зміни при інституціональних трансформаціях; володіти технікою визначення інституціональних чинників економічного зростання України, інституціональних проблем на мікро-, мезо- та макрорівнях економічних процесів та прогнозування їх наслідків.</p>	<p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p><i>Дискусія щодо інституціональних змін в Україні після російсько-української війни.</i></p> <p><i>Виступи з презентаціями інституційних підходів до розв'язання проблеми, зазначеної у темі дисертаційного дослідження.</i></p> <p>Самостійна робота аспірантів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=34 за темою «Інституціональна трансформація економіки України». 2. Підготуватися до дискусії на тему: «Інституціональні зміни в Україні після російсько-української війни». 3. Виконати індивідуальне завдання: підготувати виступ з презентаціями інституційних підходів до розв'язання проблеми, зазначеної у темі дисертаційного дослідження. <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p><i>Основний:</i> 3 [с.215-219]. <i>Додатковий:</i> 7 [с.26-34], 10 [с.22-46], 15 [с.24-44], 16 [с.62-67], 18 [с.100-140]. <i>Інтернет-джерела:</i> 28, 30.</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">11</p>
	РАЗОМ	90

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ **

Основний

1. *Івашина С.Ю, Івашина О.Ф. Інституціональна економіка: навчальний посібник. Дніпро, 2018. 132 с.*
2. *Інституціональна економіка: навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Мартиненко В. В. Скорик М. О., Теліщук М. М. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 302 с.*
3. *Колесніченко І.М. Інституціональна економіка: навчальний посібник. Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 236 с.*

Додатковий

4. *Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають? Походження влади, багатства і бідності. 2-ге вид., випр. / пер. з англ. К.: Наш формат, 2017. 440 с.*
5. *Аузан О. Економіка всього. Як інститути визначають наше життя. К.: Laurus, 2017. 144 с.*
6. *Білорус О. Г., Єфименко Т. І., Леоненко П. М. Інституціональна політична економія: предмет, методологія, зміст. Фінанси України. 2017. № 3. С. 122-128.*
7. *Бобух І., Герасімова О. Інклюзивні та екстрактивні інститути: Україна на перехресті структурних змін. Економіст. 2019. № 4. С. 26-34.*
8. *Виборна В.Д. Економічна сутність соціального капіталу. Економіка та управління АПК. 2021. № 1. С. 65-75.*
9. *Ігонін В. Моделі теорії контрактів у М&А трансакціях. Юридична газета online. 2017. 20 квітня.*
10. *Кіндзерський Ю. В. Інституціональна пастка олігархізму і проблеми її подолання. Економіка України. 2016. № 12. С. 22-46.*
11. *Мацелюх Н. Економічні теорії в системі наукових економічних знань. Навчальний посібник./ Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, В.В. Мартиненко, М.М. Теліщук та ін. К. : Видавництво «Центр учбової літератури», 2017. 226 с.*
12. *Норт Д., Волліс Дж., Вайнгест Б. Насильство та суспільні порядки. Основні чинники, які вплинули на хід історії / пер. з англ. – К.: Наш формат, 2017. – 352 с.*
13. *Ожелевська Т. С. Економічна теорія та економічна реальність України: інституційна пастка. Економіка та держава. 2021. № 8. С. 98–104.*
14. *Пилипенко, Ю. І., Алексеєнко, Д. Д. Соціальний капітал як чинник економічного розвитку суспільства // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць; Одеса: Одеський національний економічний університет. 2018. № 1 (65). С. 24–34.*

** Курсивом виділено літературні джерела, які знаходяться у бібліотеці ДТЕУ

15. Пустовійт Р.Ф., Куклін О.В. Вплив інституціональних факторів і ризиків політичної нестабільності на економіку держави. *Економіка України*. 2020. № 2 (699). С. 24-44. URL: http://csbc.edu.ua/documents/teacher/ns_3.pdf
16. Стратегічна ціна російської агресії для економіки України / Жаліло Я. А., Базиліук Я. Б., Собкевич О. В. та ін.; за наук. ред. д.е.н. Я. А. Жаліла. Київ: НІСД, 2022. 67 с.
17. Уманців Ю.М., Кравчук О.О. Інституційна обумовленість економічних функцій держави. *Економічна теорія та право*. 2017. №4. С. 93-105.
18. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії / пер. з англ. Тарас Цимбал і Роман Корнута. К.: Наш формат, 2019. 608 с.
19. Шиманська О. Елітор Остром: доведення ефективності колективного управління. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2017. Вип. 1. С. 127-139.
20. Acemoglu D. (2018) *Political Economy of Institutions and Development*. Courses. Massachusetts Institute of Technology. Department of Economics. Cambridge. URL: <https://economics.mit.edu/faculty/acemoglu/courses>
21. Acemoglu, D., Egorov, G., and Sonin, K. (2021). *Institutional change and institutional persistence*. In book: *The Handbook of Historical Economics*, edited by Alberto Bisin, and Giovanni Federico, Elsevier Science & Technology. ProQuest Ebook Central. P. 365-389. URL: <https://economics.mit.edu/sites/default/files/2022-09/Institutional%20Change%20and%20Institutional%20Persistence.pdf>
22. Cabrales, A., Clots-Figueras, I., Hernán-González, R., & Kujal, P. (2021). *Institutions and opportunistic behavior: Experimental evidence*. ESI Working Paper 21-05. 55 p. URL: https://digitalcommons.chapman.edu/esi_working_papers/342/
23. Christoforou, A. (2022) *Institutional Economics: Perspectives and Methods in Pursuit of a Better World* by Charles Whalen. PANOECOMICUS. Vol. 69(3). P. 493-497. URL: <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/1452-595X/2022/1452-595X2203493C.pdf>
24. Dutting, P., Feldman, M. Peretz, D. (2023). *Ambiguous Contracts*. URL: DOI:10.48550/arXiv.2302.07621
25. Fleckinger, P., Martimort, D., & Roux, N. (2023). *Should They Compete or Should They Cooperate? The View of Agency Theory*. Working Paper № 1421. 86 p. URL: https://www.tse-fr.eu/sites/default/files/TSE/documents/doc/wp/2023/wp_tse_1421.pdf
26. Hennart, J-F., Verbeke, A. (2022). *Actionable and enduring implications of Oliver Williamson's transaction cost theory*. *Journal of International Business Studies*. Vol. 53. P.1557–1575. URL: <https://doi.org/10.1057/s41267-022-00558-y>

27. *Pierucci, F., Kruk, N., & Cecconi, F. (2023). Modelling the Social Contract: An agent-based Model of Hobbes' Contract Theory. URL: <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-86539-2>*

Інтернет-ресурси

28. *Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>*
29. *Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>*
30. *Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua*
31. *Hofstede Insight. Compare countries. URL: <https://www.hofstede-insights.com/product/compare-countries/>*
32. *Ranking of Countries by Quality of Democracy. URL: <https://www.democracymatrix.com/ranking>*
33. *World and national data, maps & rankings. URL: <https://knoema.com/ATLAS>*
34. *World Justice Project Rule of Law Index. URL: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2021>*
35. *World Values Survey. URL: <https://www.worldvaluessurvey.org/WVSContents.jsp>*